

September (openings)nieuws

Beste leensters en andere belangstellenden,

✘ Bijna september, het nieuwe cultuurseizoen gaat weer beginnen. De aankondiging daarvan vindt plaats tijdens allerlei festiviteiten. De landelijke opening van het culturele seizoen vindt en vond dit weekend plaats op de Uitmarkt in Amsterdam met een heleboel optredens, voordrachten etc. De opening van het nieuwe boekenseizoen, de **Manuscripta**, is a.s. zaterdag 5 september in Zwolle, waar het deel uitmaakt van het meerdaagse Stadsfestival Zwolle. De Manuscripta is sinds vorig jaar een reizend festival. Nederlandse uitgeverijen presenteren er de nieuwe titels van het komende seizoen. Er zijn boekpresentaties, interviews met bekende en debuterende auteurs, een schrijversmarkt met signeersessies, doorlopende voordrachten en bijzondere acts. Optredende schrijfsters: Anne-Gine Goemans, Saskia Goldschmidt, Kristine Hemmerechts, Linda Jansen, Marieke Rijnveld, Isabelle Rossaert, poëzie met Joke van Leeuwen en Ester Naomi Perquin, Ellen Deckwitz, e.a.

Info over de programmaring van de Manuscripta: <http://www.manuscripta.nl/programma-2015/>, en een overzicht van de boeken die gepresenteerd worden: <http://www.manuscripta.nl/nieuwe-boeken/>

In Utrecht staat de Culturele zondag op 6 september in het teken van de start van het seizoen, **Het uitfeest**. Het Utrechtse culturele veld zal zich van haar beste kant laten zien. Allerlei instellingen houden open huis en laten alvast iets zien of horen van hun aanbod in het komend seizoen. Ook in de open lucht vinden verschillende acts en optredens plaats. Uitgelicht: *de Vlaamse schrijfster Griet Op de Beeck (*Vele hemels boven de zevende* en *Kom hier dat ik u kus*) komt in het Literatuurhuis vertellen hoe boeken tegen het leven aanleunen en andersom, *en Wim Brandts houdt er gesprekken met o.a. debutantes Bregje Hofstede (*De hemel boven Parijs*, "De Nederlandse Stoner") en Nina Polak (*We zullen niet te pletter slaan*), *de 4 jonge dames van saxofoonkwartet Blond spelen vrolijke klanken in de Nicolaikerkerk, en *zangeres Willy Nap verzorgt in de Vrije School een mooi songprogramma.

Voor meer info: <http://www.culturelezondagen.nl/zondag/2015/uitfeest>

Daarnaast starten allerlei cursussen hun programma. Een paar wil ik vermelden:

✘ **Vrouwen in de filosofie** is de titel van een driedaagse cursus waarin de 7 vrouwelijke filosofen worden besproken die iedereen zou moeten kennen. Zijn vrouwen in de filosofie dan zo onbekend? Waarom was het zo moeilijk voor hen om door te dringen tot de grote denkers? En denken ze anders? Dit zijn o.a. vragen die in Amsterdam besproken zullen worden door Daan Roovers, hoofdredactrice van Filosofie Magazine. Meer

info: <http://www.theschooloflife.com/amsterdam/shop/classroom/7-vrouwen-in-de-filosofie-die-je-moet-kennen.html?sku=17074>

- In samenwerking met de Vrije Academie bespreekt Karin Haanappel wekelijks in Utrecht, Velp en Zeist **10 vrouwen in de kunstgeschiedenis**, vrouwen die elk een pioniersrol in de kunstgeschiedenis hebben gespeeld. Van Sofonisba Anguissola via Berthe Morisot naar Niki de Saint-Phalle. Meer

info: <https://www.vrijeacademie.nl/4904/uitgebreid-zoeken/collegereeks-tien-vrouwen-uit-de-kunstgeschiedenis/>

Overigens geeft Karin ook andere cursussen n.a.v. **his and her story of art**,

zie <http://www.karinhaanappel.nl/web/index.php/kunstgeschiedenis-cursussen-en-studiedagen>

Nog niet zo heel lang geleden kwam ik via Facebook in aanraking met **Female Artists in History**. Vooralsnog alleen een FB-pagina met elke dag nieuwe en aanvullende informatie over vrouwelijke kunstenaars. Dan blijkt dat er onverwacht veel te zijn en navenant veel onbekende schilderijen. De Nederlandse Christa Zaat begon 4 jaar geleden met haar eerste blog over 19e eeuwse kunst. Toen ze zich bewust werd van het feit dat kunst gedomineerd werd door mannelijke kunstenaars en vrouwelijke 'objecten' is ze op zoek gegaan naar vrouwelijke maaksters van wat voor kunst dan ook, uit alle tijden en van alle continenten. Haar enige restrictie is dat ze alleen wil publiceren over dode kunstenaressen, de levende kunnen zelf hun werk onder de aandacht brengen. Ze wil een stem geven aan vrouwen die niet meer voor zichzelf kunnen spreken. En zoals gezegd, dat zijn er heel veel van wie Christa Zaal inmiddels allerlei kunstwerken en biografische gegevens heeft verzameld. Zelfs als je geen facebook-liefhebber bent, is wat ze er publiceert erg de moeite waard. Een eigen website is in de maak! Interview met Christa Zaal over "rewriting art history": <http://nosmokingmedia.com/features/art-herstory-christa-zaat/>

Onlangs uitgebrachte titels:

✘ - **De nieuwe kok** was het debuut (1997) van de Duitse Julia Franck voor ze in 2007 doorbrak met *Middagvrouw*. Het is nu dus voor het eerst vertaald, en terecht als ik de kritiek mag geloven, haar schrijftalent was destijds al ruimschoots aanwezig. Julia Franck beschrijft het leven van een hoteleigenaresse die door haar moeder emotioneel flink is verwaarloosd, en een beschadigde vrouw is geworden. Ze is zwijgzaam en onopvallend, maar achter die façade gaat een donker innerlijk schuil. Gaat er iets veranderen als er een nieuwe kok in het hotel komt?

- **Hausfrau** is de debuutroman van de Amerikaanse dichteres Jill Alexander Essbaum waarin hoofdpersoon Anna ondanks ✘ haar perfecte leven stuurloos raakt en niet in staat is om contact te maken met haar man. Ze begint een cursus Duits, Jungiaanse analyse en een serie affaires, en raakt verstrikt in een web van leugens. Ze is een drempel over gegaan, waarna er geen weg meer terug is. Waar staat ze nu als vrouw? Een beklemmend en knap debuut, zo wordt alom geschreven.

✘ - Kristien Hemmerechts is deze week 60 jaar geworden en op haar verjaardag is verschenen haar nieuwe roman **Alles verandert**. Het is bedoeld als een spiegelroman van J.M. Coetzee's *In ongenade*, en een reactie er op. Kristien Hemmerechts portretteert een succesvolle vrouw die haar hoofd op hol laat brengen door een jonge studente. Ze gooit haar principes over boord met dramatische gevolgen, ze dreigt vrijwel alles te verliezen wat ze heeft opgebouwd. Interview met Kristien n.a.v. het boek: <http://www.degeus.nl/berichten/bericht/2015/07/de-nieuwe-roman-van-kristien-hemmerechts.html>

- **Het bedrog van Quisco** van Daan (Daniëlle) Hermans gaat over een journalist die naar het afgelegen Quisco wordt ✘ gestuurd, waar alle bewoners een misdadig verleden hebben. Hij moet uit gaan zoeken wat er met Martha Mulder, de spoorloos verdwenen huisarts aldaar, is gebeurd. Aanvankelijk heeft de roman een wat mysterieuze thrillerachtige neiging, en er is een ingenieuze plot, maar het verhaal gaat uiteindelijk vooral over oordelen en vooroordelen en is goed geschreven.

✘ - In **De akker en de mantel, over de vrouw en de islam** wil Hafid Bouazza laten zien dat de rigide mannelijke norm nog altijd toonaangevend is binnen de islam, ook in Nederland. Hij hekelt de politiek correcte opstelling van westerse intellectuelen die de bevrijding van islamitische vrouwen frustreert. En hij probeert de belangrijke rol aan te tonen die het Westen heeft gespeeld in de opkomst van het Arabisch feminisme. Geïnspireerd door een Al Jazeera presentatrice die met een koffer vol vibrators naar Egypte en andere Arabische landen vertrok om veranderingen in de seksuele mores te onderzoeken.

Een interview met Hafid in de Humo:

<http://www.humo.be/humo-archieef/351252/de-jihad-van-hafid-bouazza-de-slag-tussen-de-islam-en-het-westen-gaat-om-de-vrouw>

- Van de in Amerika woonachtige Palestijnse schrijfster Susan Albuhaq is verschenen **Het blauw tussen hemel en zee**, ✘ dat zich afspeelt in overvol en grimmig Gaza waar mensen aan alles tekort hebben. Het is een schets van de ontworteling van één Palestijnse familie in 4 generaties. Susan Albuhaq zegt dat het geen pamflet is, maar een roman vol verhalen over liefde, familie en vriendschap, waarin ze haar eigen ervaringen heeft verwerkt. Ze heeft een knappe manier van vertellen die doet denken aan het magisch realisme van Isabel Allende en Garcia Marquez.

✘ - In **Enkele reis Indonesië** heeft Hilde Janssen het verhaal beschreven van de 4 Amsterdamse zusjes Kobus, waarvan ze er eind 2010 Dolly ontmoette in Jakarta. Ze waren begin 20 toen ze in 1946 vanuit Rotterdam met hun Indonesische echtgenoten naar hun nieuwe vaderland voeren. Ze vielen midden in de onafhankelijkheidsstrijd en ondanks dat ze partij kozen voor de republiek werden ze met de nek aangekeken. Er volgden roerige tijden en hun levens namen geheel verschillende wendingen, maar ze zijn allemaal in Indonesië blijven wonen en wilden hun onderlinge band niet in gevaar brengen. Hilde Janssen verhaalt over een deel geschiedenis dat ons in Nederland aangaat en maakt het, ondanks veel uitwijdingen, heel levend en tastbaar.

— Andere titels die de moeite waard kunnen zijn: **De tuin van de verloren zielen** van de Brits-Somalische Salida Mohamed over de oorlog in Somalië gezien door de ogen van 3 vrouwen; **Terug naar de bergen** van de Canadese Sarah Leipziger, een psychologische roman die doet denken aan Annie Proulx en Margaret Atwood over een jongen die opgroeit in een moederloos gezin; **De eerste foute man** van Miranda July

Activiteiten in Utrecht en daarbuiten

- Theater Kikker heeft in september een programma van favoriete voorstellingen van het afgelopen jaar. Een ervan is op ✘ 10 september 'Liefhebben', de zoektocht van **Laura van Dolron** naar liefde, waarbij ze zichzelf de vraag stelt of ze liefhebben kan leren. Aan zichzelf, maar ook aan anderen. Alle vormen van liefde komen aan bod. Met nagesprek waarin o.a. Laura te gast is.

Meer info: <http://www.theaterkikker.nl/agenda/kikker-kiest-liefhebben/>

 - Op 27 september treedt in TivoliVredenburg de jonge Nederlands-Turkse zangeres **Karsu** op, die op haar 17e al in Carnegie Hall stond. Ze begon met klassiek piano en trad al jong op in het restaurant van haar vader. Ze zingt een mix van jazz, soul, funk en Turkse volksmuziek. Mercedes Stalenhoef maakte 3 jaar geleden een documentaire over haar, nog te zien op uitzending gemist.

Meer info: <https://www.tivolivredenburg.nl/nl/agenda/detail/2991/Karsu>

- Ook in de grote zaal TivoliVredenburg vindt plaats op 19 september de 32e editie van de **Nacht van de Poëzie**. 21 jonge en gevestigde dichters treden van 20 tot 3 uur achter elkaar op, afgewisseld door muzikale en theatrale "entr'actes". Buiten de zaal is de traditionele boekenmarkt en allerlei culinair aanbod. Deelnemende dichters o.a. : *Anneke Brassinga, Charlotte Van den Broeck, Johanna Geels, Sasja Janssen, Hester Knibbe, Vrouwkje Tuinman*. Meer info: <http://www.nachtvandepezie.nl>

 - Op 12 september geeft Karin Haanappel in Amsterdam een lezing over de Engelse beeldhouwster **Barbara Hepworth** over wie op dit moment een grote overzichtstentoonstelling In Tate Britain te zien is. Later dit jaar komt werk van haar naar het Kröller-Müller museum in Otterlo. Meer

info: <https://www.vrijeacademie.nl/5318/uitgebreid-zoeken/lezing-barbara-hepworth/>

- Op 14 september organiseert ArtWorlds een themadag **Vrouwen in de kunst** in het Gemeentemuseum Den Haag. De hele dag door zijn er lezingen, workshops en gesprekken. Er zijn interessante verhalen, informatie over veranderende verhoudingen en opvallende aannames. Meer info: <http://zomereexpo.nl/activiteit/vrouwen-in-de-kunst/>

Bibliotheek-nieuws

- De poëziegroep gaat vanaf september weer "gewoon door met het samen lezen en bespreken van poëzie in de vrouwenbibliotheek." Er is ruimte voor een paar poëziefhebbers extra.

Meer info: <http://vrouwenbibliotheek.nl/2015/07/20/poezie-in-de-vrouwenbibliotheek-2015-2016/>

- De leesgroep gaat op 18 september aan een nieuw seizoen beginnen. We hebben boeken gekozen rond het onderwerp 'sterke vrouwen'. Er is nog beperkt ruimte voor wie mee wil komen doen op 8 vrijdagmiddagen. Meer informatie op onze website

- Het catalogiseren op de vrijdag krijgt toch nog een vervolg, m.n. om de mogelijkheid tot zoeken via trefwoorden te verruimen. Dat betekent dat de bibliotheek voorlopig regelmatig op vrijdagmiddag open zal zijn. Voor de meest recente informatie hierover de kalender op onze website: <http://vrouwenbibliotheek.nl/kalender/>

Nieuwe boeken in de bibliotheek

Deze maand vooral een heleboel tweedehands boeken van verschillende bronnen, vooral romans van bekende schrijfsters, maar ook een aanvulling van nog niet aanwezige non-fictie klassiekers.

Nieuwe recensies van deze maand als link bijgevoegd

<http://vrouwenbibliotheek.nl/2015/08/01/het-lam-door-jannie-regnerus/>

<http://vrouwenbibliotheek.nl/2015/08/11/mijn-naam-is-nadra-door-elle-van-rijn/>

<http://vrouwenbibliotheek.nl/2015/08/27/lage-streken-door-herta-muller-woorden-die-blijven-steken/>

De leenbijdrage voor 2015 is opnieuw vastgesteld op € 25,-. Je kunt hiervoor onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn. Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op banknummer NL71 INGB 0009 2669 95 ten name van Stichting Es Scent o.v.v naam en 'leenbijdrage 2015'. Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek. Vanaf juli betaal je voor de rest van het jaar € 12,50.

Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden, de nieuwsbrief is ook te lezen via onze website.

Naast de aangekondigde openingstijden blijft het altijd mogelijk om op afspraak een bezoek te brengen aan de bibliotheek. U bent van harte welkom.

Marjolein Datema

Utrecht, 30 augustus 2015